

Bron 6

en JAARVERSLAG 2022

Nieuwsbrief voor IVN Born - Land van Swentibold

nummer : 152

lente: 2023

ivn natuur
educatie



De IVN missie: het IVN laat je leren van de natuur en verrijkt daarmee je leven. Het laat je nadenken over je gedrag en motiveert je tot milieubewust handelen.

Inhoud:

Pagina:

- 2 Jaar van de scholekster
- 3 Een woord vooraf van de bestuurstafel
- 4 Algemene ledenvergadering 2023 in het Podiumkerkje
- 5 Even voorstellen: Hennie Rozie
- 6 Mag ik me even voorstellen: Jean Engels
- 7 De kruisbek (*Loxia curvirostra*)
- 8 Eeuwenoude A2 knot-eik krijgt een mooie nieuwe plek
- 9 De “oude wilgen” kunnen er weer tegenaan
- 10 Maas Cleanup Day 2023, doet u mee??
- 11 Uitnodiging kidsparty 2023 in GaiaZoo: “Zonder beest, geen feest”!
- 12 Jaarverslag 2022 werkgroep Cursus voor Volwassenen
- 13 Jaarverslag 2022 werkgroep Knotbomen
- 15 Jaarverslag 2022 werkgroep Wandelen en Excursies
- 17 Jaarverslag 2022 werkgroep PR
- 18 Jaarverslag 2022 werkgroep Kingbeek
- 21 Jaarverslag 2022 werkgroep d’n Haaf-BOG
- 22 Steenuilenjaar met een zwart randje
- 23 Betaling contributie 2023 van uw lidmaatschap IVN Born Land van Swentibold
- 24 Incassomachtiging
- 25 Colofon, contributie en betaalwijze contributie
- 26 Activiteitenprogramma IVN-Born
- 27 Adressenlijst dagelijks bestuur, webbeheerder en werkgroepen

Jaar van de scholekster



2023 is het jaar van de scholekster. Het gaat niet goed met de scholekster in Nederland. Daarmee is deze soort hetzelfde lot beschoren als bijvoorbeeld de grutto en de kievit. Vergeleken met deze andere weidevogels heeft de scholekster nog meer problemen, en maakt daarom zeker kans op de titel nationale pechvogel

Bezoek de site van [vogelbescherming Nederland.nl](https://vogelbescherming.nl) voor meer informatie.

Een woord vooraf van de bestuurstafel

In ons jaarverslag van vorig jaar stond op het voorblad de geel-blauwe Oekraïense vlag. Nu u deze “Bron 6” onder ogen krijgt is de afschuwelijke, volstrekt zinloze en misdadige oorlog alweer méér dan een jaar bezig!- Het bestuur heeft ervoor gekozen om in 2023 de presentaties en ook de ALV in het Podiumkerkje in Grevenbicht te blijven organiseren. De ruimte is er aanzienlijk groter dan in ons IVN-gebouw de Gaard en in november wisten we absoluut nog niet wat de Covidproblematiek ons voor beperkingen zou gaan geven . Ons bestuurslid en secretaris Neli Kalisvaart gaat in verband met haar drukke mantelzorgwerkzaamheden helaas ons bestuur verlaten. Namens alle IVN’ers willen we haar voor haar inzet bedanken! We zijn heel blij dat we Hennie Rozie en Jean Engels bereid hebben gevonden om ons bestuur te versterken. Tijdens de Algemene leden vergadering op donderdag 23 maart kunnen zij, na uw goedkeuring, in het bestuur zitting nemen.

U komt toch zeker ook naar deze vergadering?

- De IVN-contributie is per 1-1-2023 met € 1,- per jaar verhoogd. Daarvan krijgt elke IVN-vereniging € 0,50 voor de eigen kas weer terug.
- De contributie voor onze donateurs wordt ook met € 0,50 verhoogd.
- Onze nijvere webmaster Arno Huis in het Veld heeft heel veel tijd besteed aan de omzetting van de oude naar onze nieuwe website:

<http://www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold>

Of kijk op Facebook: <https://www.facebook.com/ivnlvs.born/>

Van het IVN District Limburg kregen we een mooi voorstel om onze actieve vrijwilligers bijgaande appelgroene IVN-jas aan te bieden voor € 10,- pp.

Het bestuur heeft besloten om de kosten voor deze jassen als waardering voor hun inzet voor rekening van onze vereniging te nemen. 19 IVN’ers hebben aangegeven zo’n jas te willen hebben! Dus wordt het u binnenkort groen voor de ogen, dan weet U: let op actieve IVN’er in de buurt!



Algemene ledenvergadering 2023 in het Podiumkerkje te Grevenbicht

Geachte IVN-leden en donateurs,

Het bestuur van IVN Born-Land van Swentibold nodigt leden en donateurs uit om deel te nemen aan de Algemene ledenvergadering.

De vergadering wordt gehouden op **donderdag 23 maart 2023** en begint om **19.30u** in het **Podiumkerkje Heilig Kruisstraat 30 6127 CD Grevenbicht**

In verband met de catering, die we zelf regelen, is het praktisch als u even laat weten dat u naar de vergadering komt.

Stuur daartoe een mailtje naar ivnborn.secretaris@gmail.com

Agenda: Opening en welkom door voorzitter Arno Duwel.

1. Notulen Algemene ledenvergadering van 31 maart 2022.
 2. Jaaroverzicht 2022 door secretaris Neli Kalisvaart.
 3. Financieel verslag 2022 door penningmeester Meinse van der Velde.
 4. Verslag van de Kascontrolecommissie.
 5. Begroting IVN Born 2023 door Meinse van der Velde.
 6. Decharge voor penningmeester en bestuur voor beleid 2022.
 7. Aanvulling Huishoudelijk Reglement m.b.t. "instelling vertrouwenspersoon" door Jean Engels.
 8. Vragen aan en opmerkingen over het jaarverslag van de werkgroep-coördinatoren.
 9. Verslag van de ARBO-coördinator Fenneke Linker.
 10. Informatie m.b.t. wijziging werkgebied van IVN Born-Swentibold door Arno Duwel.
 11. Wijziging bestuursleden (verkiezing).
 12. Verkiezing van leden kascontrolecommissie.
 13. Rondvraag.
 14. **Pauze met koffie en vlaai!**
 15. Presentatie door Meinse van der Velde over zijn natuurervaringen in de Banen, Sarsven, Kwegt en Weerterbos
- Sluiting rond de klok van 22.00uur

Toelichting op de agenda:

Agendapunt 2: De notulen van de ALV 2022 zijn via "Bron 6"(zomer 2022) aan alle leden en donateurs verspreid.

Ook op onze IVN-website www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold kunt u dit nummer van "Bron 6" opzoeken en herlezen.

Agendapunt 1 en 3 t/m 5: Op de vergadering liggen de notulen van 2022, de financiële stukken 2022 en de begroting 2023 ter inzage.

Agendapunt 8: De jaarverslagen van de werkgroepen vindt u in deze “Bron 6” nr. 152 en zijn ook te vinden op onze website). Heeft u daarover vragen? Stel ze tijdens de vergadering aan de aanwezige coördinatoren.

Agendapunt 11: Arno Duwel, Arno Huis in 't Veld en Neli Kalisvaart zijn aftredend. Arno Duwel wil nog wel een jaar aanblijven bij gebrek aan een opvolger, Arno Huis in 't Veld is herkiesbaar en Neli Kalisvaart is niet herkiesbaar.

Jean Engels en Hennie Rozie stellen zich verkiesbaar als nieuwe bestuursleden. Hennie Rozie is bereid om de taak van secretaris op zich te nemen.

Agendapunt 12: Voor de kascontrolecommissie vragen we weer enkele leden om de boekhouding van onze vereniging te controleren.

Even voorstellen: Hennie Rozie

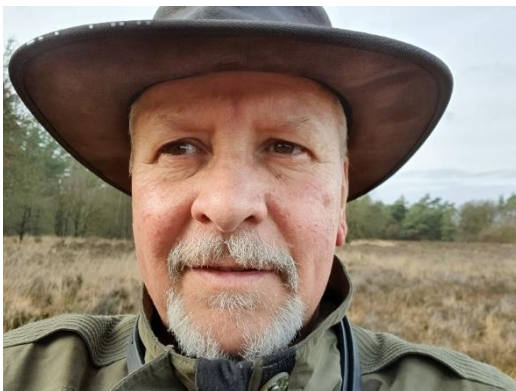
Leuk om me even voor te mogen stellen. Op de volgende ALV van IVN Born-Land van Swentibold word ik voorgedragen als nieuw bestuurslid. Ik zie er naar uit om met deze groep natuurliefhebbers samen te werken. Ik heb er ook de tijd voor omdat ik na een zoveelste reorganisatie bij DSM niet meer aan het werk ben. DSM Limburg werd zo'n 33 jaar geleden mijn werkgever. Daarvoor woonde ik in Nijmegen en in Brabant. In Nijmegen ben ik geboren en getogen. Chemicus en biotechnoloog van opleiding, maar bij DSM wat later in organisatie en projectmanagement gedoken.

Ik heb een lieve dochter en kleindochter en al meer dan 22 jaar een levenspartner, Shirley, die ook lid van het IVN is. De bijgevoegde foto is niet helemaal karakteristiek..., zoveel drink ik nou ook weer niet, maar een momentopname waar ik de geboorte van mijn kleindochter vier (ca. anderhalf jaar geleden).

Naast recreatief fietsen en wandelen vind ik het leuk om foto's te maken (landschappen e.d.). Verder tennis en schaak ik nog actief. Muziek luisteren/verzamelen en ook boeken lezen en verzamelen zijn daarnaast bezigheden die ik graag mag doen.



Ik ben 71 jaar, gehuwd, heb drie kinderen, geboren en getogen in Sittard. Een echte lamaeker dus. Na mijn opleiding chemische techniek aan de HTS, heb ik mijn beroepsmatige leven doorgebracht in de petrochemie bij DSM en daarna bij SABIC. Na bijna 41 jaar actief te zijn geweest in de kunststoffensector ben ik nu al bijna negen jaar met pensioen.



In die nieuwe levensperiode heb ik meteen mijn passie voor de natuur opgepakt en ben ik gestart met de IVN-natuurgidsencursus, waarna de vlam pas echt in de pan is geslagen. Na een vogelcursus en een bomencursus richtte mijn interesse zich vooral op de samenhang binnen de natuur en wel vooral op de verschillende kringlopen binnen de ecosystemen. Zo heb ik ontdekt dat je in de natuur nooit uitgeleerd raakt en je telkens weer voor nieuwe verassingen komt te staan. Je begrijpt ineens waarom je enthousiasme alleen maar meer wordt aangewakkerd en je passie voor de natuur in een keer heel tastbaar wordt. Zo is ook mijn bijzonder interesse voor bomen ontstaan omdat ze in veel ecosystemen een sleutelrol innemen en een cruciale rol spelen in een uiterst complexe biodiversiteit die we nog steeds niet helemaal begrijpen; de natuur biedt ons eindeloze uitdagingen.



De kruisbek (*Loxia curvirostra*)



Ook in de winter zijn deze zeer markante vogels wel te ontdekken in sparren. De snavel van deze vogel is het meest opvallend, daar de bovenste en onderste helften hiervan elkaar kruisen. Hierdoor kunnen zij met groot gemak de zaden tussen de dennen-

en sparappels uitpeuteren. Daarnaast staan ook bessen, knoppen en insecten op het menu.

Deze vogels behoren tot de groep der vinkachtigen met een compact lichaam en een vrij grote kop. De ♂♂ hebben een prachtig mooie karmijnrode kleur, terwijl de ♀♀ egaal groen zijn. Een groot verschil dus. De vleugels zijn donker. Ze zijn zo'n 15 – 17 cm groot en komen meestal in groepen voor. Ze hebben een diep, golvende beweging in de vlucht en als geluid een “kiep”. Om de zaden goed te kunnen verteren zijn ze afhankelijk van water. Meestal komen ze naar vaste plaatsen terug, zoals poeltjes of gaten in bomen, waar water in zit.

Broeden gebeurt bij voorkeur in een spar. Op een dikke tak wordt een nest gebouwd van takken en stukjes vermolmd hout, schors, mossen en dierenharen. Hiermee wordt al in januari gestart. De eieren (zo'n 3-4 stuks) komen in februari, maart en worden in 14-16 dagen uitgebroed door het ♀. De jongen vliegen na zo'n 20-25 dagen uit en beide ouders blijven ze nog 6 weken hierna verzorgen.

De trek vanuit Scandinavië, Siberië en Midden-Europa begint al zeer vroeg, namelijk eind mei of in juni/juli. Dit komt door het vroege broedseizoen van deze vogels. Door de sterke afhankelijkheid van het zaad van de naaldbomen dolen zij nogal rond.

Er komt ook nog de grote kruisbek (*Loxia pytyopsittacus*) voor. Die is zeldzaam in Nederland. Hij is iets groter dan de gewone kruisbek met een grote kop en dikke nek.

Tekst en foto's Meinse van der Velde

Eeuwenoude A2 knoteik krijgt een mooie nieuwe plek



De eeuwenoude knoteik die nu nog langs de A2 nabij Holtum staat, moet wijken voor de verbreding van de A2. Hij wordt gekapt en verplaatst naar een nieuwe plek bij Baakhoven (Susteren).

De monumentale, zeker 250 jaar oude boom, waar we al vaker over schreven wordt nadat hij is gekapt, naar een plek gebracht aan de Gebroekweg vlak achter de A2 bij Baakhoven. Samen met het A2VK Buurtenplatform, Bomenstichting, IKL, Gemeente Echt-Susteren en Rijkswaterstaat hebben we een geschikte plek gevonden om de boom te redden van de versnipperaar. Er komt een informatietafel bij met de historie en wetenswaardigheden uit de omgeving van de ruim 250-jaar lange levensloop van deze oude reus. Deze tafel wordt gemaakt van een schijf van de boom. We kunnen dan ook nauwkeurig vaststellen (jaarringen tellen!) hoe oud de boom werkelijk geworden is. Het monument wordt onderdeel van een recreatief rustpunt voor wandelaars en fietsers. Het ontwerp, waarvan een impressie op bovenstaande foto, is in opdracht van Rijkswaterstaat gemaakt door **wUrck** Architectuur Stedenbouw en Landschap, Rotterdam. Alle betrokken zijn blij dat ondanks de eerdere teleurstelling van de helaas onafwendbare kap er toch een acceptabele oplossing gevonden is, waarbij de boom nog decennialang van zijn geschiedenis kan getuigen.

Arno Duwel

De “oude wilgen” kunnen er weer tegenaan

Op zaterdag 18 februari waren wij als werkgroep actief aan de Michiel van Kessenichstraat bij Limbricht. Hier hebben wij twee respectabele, oude knotwilgen vakkundig gesnoeid. Aan de forse ‘pruiken’ te zien een fiks karwei. Wat een groeikracht zit er in deze bomen!



Ondanks de Vastelaovend waren we met een mooie ploeg van 10 personen, onder wie 2 enthousiaste kinderen. Na het uitladen van de knotkar, vormden we twee groepen. Het eerste team ging aan de slag met de grote wilg in het veld en het tweede team met de oude wilg in de wegberm. De ladders werden stevig opgesteld, en om veilig te kunnen werken, de helmen zoals gebruikelijk opgezet. Ook het landbouwverkeer werd natuurlijk goed in de gaten gehouden. Ikzelf ging aan de slag als één van de snoeiers in het tweede team, door bovenin de boom te klimmen en de takken ‘van binnenuit’ weg te zagen. Aan de jaarringen te zien constateerden wij dat deze

5 jaar oud waren. Dus deze wilg had al die tijd nog geen snoeibeurt gehad. Hoog tijd dus! De vrijkomende takken werden door de harde werkers beneden, netjes opgestapeld op ‘rillen’ zodat de gemeente deze kan ophalen en laten versnipperen. Tussendoor zorgde Henny rond 10:30 weer voor de koffie en er waren zelfgebakken wafels van Wim! Mieke en Louis verwendeten ons na afloop van het gedane werk weer met heerlijke snert. Om met Cas te spreken- zo’n ‘knottersloon te velde’ smaakt naar meer!

Naast de gebruikelijke gezelligheid tijdens de koffie, hebben we het met elkaar ook gehad over de bescherming van bomen binnen de gemeente. Over de zorgen die er leven over kap van bomen, die soms voorkomen had kunnen worden. Want bomen verdienen onze zorg. Ze doen er vaak generaties



over voordat ze volgroeid zijn, maar op veel plekken krijgen ze die kans niet. Gelukkig kunnen wij als werkgroep Knotbomen ons steentje bijdragen aan het behoud van deze kenmerkende bomen in het landschap.

Beide monumentale knotwilgen, die wij deze ochtend hebben gesnoeid, staan er nu weer prachtig bij. We hopen dat we ons als werkgroep Knotbomen nog lang mogen inzetten hiervoor!

Arjan Somsen, arjansomsen@gmail.com

Maas Cleanup Day 2023, doet u mee??

Op 18 maart kleurt Limburg opnieuw blauw. Samen met vrijwilligers, collega's, relaties, vrienden en burens steken we de handen uit de mouwen om de Maas afvalvrij te maken. Er zijn acties van Eijsden tot Nationaal Park de Biesbosch en op tal van plekken daartussen.

IVN Born-Land van Swentibold gaat aan de slag op de oevers van de Maas in Grevenbicht op 18 maart van 9.30-12 uur. Het vertrekpunt ligt bij het schuttersterrein aan de Heuvelsweg in Grevenbicht. Wij zorgen voor: handschoenen, plastic vuilniszakken, knijpers en de afvoer van het verzamelde afval.

Doet u mee? Heel fijn.

U bent zelf verantwoordelijk voor uw eigen veiligheid.



Uitnodiging kidsparty 2023 in GaiaZoo: 'Zonder beest, geen feest'!

Kidsparty 2023

Ook dit jaar doet het provinciale IVN weer mee aan de kidsparty! Na een succesvolle editie in de Kasteeltuinen van Arcen in 2022, zal dit jaar de kidsparty neerstrijken in GaiaZoo. Extra speciaal is het dat de kidsparty dit jaar haar 10e editie viert. Dat belooft wat! We willen IVN-afdelingen, in het bijzonder jeugdwerkgroepen, uitnodigen om samen met IVN-Limburg de kinderen een onvergetelijke ervaring te geven.

Wat is de kidsparty?

De kidsparty is een initiatief dat georganiseerd wordt door IVN-Natuureducatie, Jong Nederland-Limburg en Scouting-Limburg. Jaarlijks komen er verspreid over 2 dagen zo'n 1500 – 2000 kinderen uit de hele provincie Limburg (en daarbuiten) samen om op unieke locaties een onvergetelijke dag met veel doe-dingen, spel, creativiteit en bijzondere ontmoetingen te beleven. Dit jaar staat in het teken van "Zonder beest, geen feest" en zullen wij, als IVN-Limburg, net als Scouting-Limburg en Jong Nederland-Limburg, activiteiten organiseren rond dit thema. De activiteiten zijn ingericht om kinderen biodiversiteit te laten beleven én het systeem van biodiversiteit (alle soorten hebben elkaar nodig) voor het voetlicht te brengen.

Wie, wat, waar en wanneer?

Datum	15 of 16 april 2023
Locatie	GaiaZoo Kerkrade
Tijd	Vertrek v.a. 9 u Act. 11.00 – 17.00 uur
Voor wie?	Jeudgroepen van IVN-afdelingen
Kosten	€ 21,95 p.p. (inclusief busreis)

Aanmelden

Wil uw kind meedoen? Dat kan als het in de leeftijdscategorie van 6 t/m 12 jaar zit. Geef in dat geval z.s.m., maar uiterlijk 17 maart, uw kind op via ***ivnborn.secretaris@gmail.com*** Vermeld bij aanmelding voor-en achternaam, leeftijd, e-mailadres, een (liefst mobiel) telefoonnummer en de datum(s) waarop uw kind(eren) kan deelnemen.

Bij voldoende aanmeldingen bepaalt IVN-Born de uiteindelijke datum, zorgt voor voldoende begeleiding en regelt de definitieve aanmelding. In april hoort u nader van ons en volgt er tevens een betalingsverzoek.

23 april 2022, een heugelijke dag. Eindelijk de diplomautreiking van de natuurgidsenopleiding van de 6 IVN afdelingen in de Westelijke Mijnstreek. Na ruim 2 jaar, met onderbrekingen en aanpassingen in het lesrooster en veel lessen via de PC vanwege corona, kregen 12 cursisten hun verdiende diploma. En is nu onze Mirjam Henssen gediplomeerd natuurgids. Mirjam, proficiat!!



In 2022 is er weer een basiscursus “Vogels herkennen” gestart. De cursus wordt georganiseerd door IVN Born en Vogelwacht Limburg. De docenten zijn Chrit Gijsen en Meinse van de Velde. Er is altijd veel belangstelling voor deze cursus en in korte tijd was de cursus met 25 deelnemers volgeboekt. Er zijn 7 lesavonden van oktober tot mei en 7 excursies op verschillende locaties. In juli organiseerden we een experiment om bij de jeugd interesse te wekken voor planten en insecten. “Insectensafari voor de jeugd”. Met hulp van je mobiele telefoon de insecten die je hebt gezien en gefotografeerd op naam brengen. Het was spannend, we vroegen ons af of er kinderen zouden komen en of ze het leuk zouden vinden. Nou, de kinderen vonden het leuk en de



ouders ook. Het werd een hele leuke ochtend. We hadden graag wat meer deelnemertjes gehad, maar wellicht gaat dat dit jaar gebeuren.

Ook de Struingroep blijft actief. Iedere donderdagochtend, ik zou haast zeggen “weer of geen weer” trekken de struiners erop uit. Bepakt en bezakt met verrekijkers, camera’s en telefoons doen zij veel waarnemingen. Zien de vogelaars het meeste of scoren de floristen? Het hangt ervan af in welk gebied er gestruind wordt. In ieder geval: iedereen gaat met meer kennis naar huis en kan ook nog nagenieten van de foto’s

die doorgestuurd worden. Coördinator: Marry Duwel

Toen ik met dit jaarverslag begon, dacht ik: “Eigenlijk is het ieder jaar hetzelfde, dat moet toch wel saai zijn voor de lezer.”. Tja, zo’n opsomming is prima voor de administratie en voor de annalen, maar is verder bepaald niet boeiend. Echter, de knotdagen zélf zijn des te leuker vanwege het gezellig samenzijn, de plek ook om met elkaar te praten over van alles en nog wat, de tijd en ruimte ook om het genot te voelen van het zinvol samenwerken in de buitenlucht, meestal op de mooiste plekjes in ons landschap. En de weergoden zijn ons vrijwel altijd goedgezind. Fijn is ook om meteen dezelfde dag nog het resultaat van je werk te zien en het daarbij behorende fijne gevoel te ervaren. Zeker zo mooi is het om in de zomer eens ter plekke te gaan om te zien hoe de knotten dan weer staan te pronken, zó mooi en zó fris!

Dan volgt nu het overzicht van ons werk in 2022:

- 22 januari: snoei van een gedeelte van de 12 knotwilgen langs de Geleenbeek bij de Poolmolen te Holtum;
- 19 februari: afgelast vanwege de stormachtige wind;
- 5 maart: opsnoeien van knotwilgen en knotpopulieren aan de Teggerweg bij Einighausen;
- 19 maart: verder snoeien aan de resterende knotwilgen bij de Poolmolen; aansluitend aan deze klus werden we verwelkomd op kasteel Wolfrath; daar hadden Bartho en Annet gezorgd voor stevige erwtensoep met brood, een mooi en smakelijk gebaar;
- 16 april: snoeien en opsnoeien van de knotwilgen langs de Kingbeek aan de H. Kruisstraat te Grevenbicht; tevens potelingen geplant die over enkele jaren al nieuwe knotboompjes zullen zijn; en gesmuld van de voortreffelijke soep van huize Caanen!
- Op vrijdagavond 7 oktober hadden we als werkgroep het jaarlijkse overleg in “Bron 6”, altijd nuttig en gezellig met koffie en cake van Annie;
- 5 november: de landelijke natuurwerkdag, die ons IVN dit jaar organiseerde in de hoogstam fruitboomgaard van de familie Salden te Obbicht en langs de nabij gelegen Kingbeek, waar geknot werd door jong



en oud; we mochten enkele bijzondere gasten welkom heten: Wilfred Alblas, directeur van de Stichting Het Limburgs Landschap met zijn kwartiermaker Jan Kluskens en gedéputeerde van o.a. Milieu en Landschap van de provincie Limburg, Geert Gabriëls met een van zijn ambtenaren; zij kregen een prima kijk op ons werk en hadden veel waardering voor onze inzet; deze mensen houden gelukkig niet van snoeien in de budgetten voor behoud van natuur en landschap; wij hebben in elk geval over en weer positieve gevoelens opgewekt, niet in de laatste plaats door onze formidabele catering met koffie, thee, chocomelk en cake; rond het middaguur gevolgd door soep met belegd brood. Dit alles dankzij de geweldige inzet van Henny, Annie, Marry, José, Mieke en Louis: super bedankt !!

➤ 19 november en 17 december: snoeien en opsnoeien van knotpopulieren en knotwilgen aan de Teggerweg bij Einighausen.



Zonder de topper van de natuurwerkdag (ruim 40 deelnemers!) waren we gemiddeld met ongeveer 14 deelnemers actief; Henny verzorgde de altijd heerlijke koffie voor de ochtendpauze, Mieke en Louis stonden om 12 uur paraat met de dampende erwtensoep, ons “knottersloot”.

Dank aan alle deelnemers, cateraars, ondersteuners en sympathisanten voor jullie fantastische inzet voor dit mooie en zinvolle natuurwerk. Geïnteresseerden zijn altijd van harte welkom om eens gewoon te komen kijken of om mee te doen, liefs samen met (klein-)kinderen, andere jeugdigen, kortom iedereen is welkom; vragen staat altijd vrij; we zijn immers vrijwilligers. Heel graag tot ziens.



De coördinatoren van de werkgroep Knotbomen,

Cas van Heugten

Mathie Royen

Na enkele beroerde coronajaren was er duidelijk een grote “groene naturomgeving” behoefte te merken.

Hadden we in 2021 nog 420 natuuractieveelingen, in 2022 waren dat ruim 1300 belangstellende deelnemers.

In januari meteen bij de snertwandeling zo’n 40 natuur-én snert liefhebbers. Men kon er weer op uit!

De uitgestelde wandeling in het Leudalgebied sprak de deelnemers aan. Het uitzonderlijk gevarieerd landschap met vennen, beken en watermolens kreeg waarderende aandacht evenals een “bakhuisje” dat nog steeds gebruikt wordt.

Een bijzonder stiltemoment ontstond toen we, midden in het bos, bij een “moordkruis” kwamen.



Hier werd 104 jr. geleden een 16-jarig meisje vermoord, Petronella Theunissen. Ja, zij moest nog “tante” worden van ondergetekende. Ook de uitgestelde fietstocht kende een grote belangstelling, al eiste de veiligheid van de 31 e-bike fietsers veel aandacht van onze voortreffelijke begeleiders, hulde! Onze gidsen gaven interessante toelichtingen over de Maas bij het gehucht Maasband en de bomencirkel bij Meers. Bij de pauzeplaats nabij brouwerij Fontein in Stein was het met de lekkere vlaai én het prachtige weer zeer aangenaam vertoeven.

Samenvatting en cijfers van binnen- en buitenactiviteiten in 2022:

23/1	alternatieve snertwandeling	98	dlnmrs
17/2	workshop kruiden	19	-
17/3	wandeling Leudal	21	-
31/3	algemene ledenvergadering	27	-
28/4	lezing wolf	32	-
30/4	natuurondbij + wandeling	25	-
14/5	voorjaarswandeling Vloedgraaf	48	
22/5	fietstocht langs de Maas	31	-
27/5	excursie nat.hulpcentr. Opglabbeek	17	-
12/6	kruidenwandeling Elba	19	-
16/6	lezing slimme planten	25	-
10/7	insectenfoto safari, kinderen + ouders	18	-
04/9	zintuigenwandeling Rollen, kinderen	21	-
08/9	Nat.monumenten gidsen Grasbroek	58	-
11/9	uitgestelde inloopdag Bron 6	43	-
15/9	lezing bijen	29	-
13/10	lezing buizerd	38	-
10/11	jaarplanning	11	-
13/11	herfstwandeling	30	-
17/11	varia-avond	23	-
Enkele excursies op verzoek		34	-
46 struindagen in 2022		690	—

Totaal hebben ruim 1344 **personen** genoten van bovenstaande activiteiten
De gidsen, vrijwilligers en bezorgers van “Bron 6” verdienen alle lof.

Bedankt!

Tot zover mijn schrijftaak. Door mijn nieuwe functie als mantelzorger, ben ik inmiddels afgetreden als coördinator. Natuurlijk blijf ik bij de vereniging betrokken en blijft groen mijn kleur.

Tot slot: er zijn sterke aanwijzingen dat een actief verblijf in een “groene” omgeving goed is ter behoud van je korte termijngeheugen.

De kleur groen geeft tevens rust!

Doe er jullie voordeel mee!

Namens de werkgroep, Lambert Theunissen.

In 2022 konden we na bijna twee jaar coronabeperkingen eindelijk weer aan de slag met de publieksactiviteiten.

We hadden wel een jaarprogramma gemaakt met de bedoeling om dat ook helemaal te gaan uitvoeren maar.....omwille van de onzekerheid rond de ontwikkelingen met corona hadden we nog geen papieren jaarprogramma afgedrukt en verspreid. Daarom hebben we in 2022 per kwartaal de op handen zijnde activiteiten steeds in “Bron 6” vermeld. Waar mogelijk hebben we ook persberichten ingestuurd naar de plaatselijke pers: ‘Born Aktueel’ en ‘Het Waekblaad’ om zoveel mogelijk belangstellenden te informeren over het programma dat we te bieden hadden.

Vanaf april 2022 zijn we onze activiteiten ook onder de aandacht gaan brengen van de bewoners van de wijken Limbrichterveld en Hoogveld in Sittard. We zorgen daar met regelmaat voor publicatie in het maandelijks verschijnende “Het Nieuwe Wijkkrantje”, in 2023 inmiddels onder een herkenbare rubrieksaanduiding.

Al deze vormen van publiciteit hebben het publiek wel bereikt, want we hebben in 2022 veel deelnemers aan onze activiteiten mogen begroeten. In 2023 hopen we nog meer mensen te bereiken via onze nieuwe website die is voortgekomen uit een langdurige, moeizame bevalling en helaas nog steeds te kampen heeft met enkele kinderziektes.



Algemeen. De heer Léon Gemeni is per 28 juni 2022 lid geworden van de werkgroep. Van de Dorpsraad Grevenbicht, Papenhoven en Schipperskerk en Heemkundevereniging “Bicht” heeft de werkgroep een ondersteuningsverklaring ontvangen m.b.t. haar activiteiten aangaande herstel en behoud van de benedenloop van de Kingbeek. Door leden van de werkgroep is een Power Point presentatie onder de titel “Bedreigingen voortbestaan bronnen Kingbeek” samengesteld.

Herinrichting locatie Koeweide en monding Kingbeek als onderdeel van het Grensmaasplan.

Op 25 april 2022 heeft Gedeputeerde Staten een definitief besluit genomen m.b.t. “Monding Kingbeek” binnen Grensmaasplan.

In het besluit schrijft GS:

“Na de ingreep is het weiland heringericht tot een droog grindmilieu, met aan de rechterzijde een licht meanderende Kingbeek. Het droge grindmilieu zal zich ontwikkelen tot schrale pioniersvegetaties met een rijke insectenfauna van droge en warme milieus. De beek krijgt vochtige-natte (moeras)oeveren met beekbegeleidende bomen en struweel. Het droge grindmilieu alsmede de nieuwe benedenloop van de Kingbeek bieden uitstekende abiotische omstandigheden voor de ontwikkeling van thans nauwelijks of niet aanwezige natuurwaarden. Het heringerichte gebied sluit naadloos aan op het aangrenzende natuurontwikkelingsgebied Grensmaas hetgeen geheel overeenkomt met de ambitie zoals verwoord in het natuurbeheerplan. Van een aantasting van de wezenlijke kenmerken en natuurwaarden van het huidige gebied is na ingreep geen sprake. De natuurwaarden zullen juist in hoge mate worden versterkt”.

Momenteel staat realisatie van de ambitie van GS als gevolg van droogval van de beek en Kink door een beverdam ter plaatse van het Suikerwaardje onder druk omdat Waterschap Limburg vooralsnog weigert om de watervoering te herstellen.

Droogvallen Kingbeek en Kink als gevolg van beveractiviteiten.

Beverdammen in de Kingbeek stroomopwaarts Kink en ontbreken van onderhoud en beheer hebben in april 2022 opnieuw geleid tot droogval van Kingbeek en Kink. Veldbezoeken met vertegenwoordigers van Waterschap Limburg (WL) en gesprekken met gemeente Sittard-Geleen, Natuurmonumenten en WL hebben niet geleid tot herstel van de watervoering van de benedenloop.



De helaas drooggevallen en overwoekerde Kingbeek

Mede op verzoek van WL hebben wij ons gewend tot gedeputeerde Gabriëls; het probleem beschreven en om actie gevraagd. Door WL is vervolgens in september het beheer van de Kingbeek in de Plattelandscoalitie besproken met provincie Limburg en Natuurmonumenten (NM). Aan het daar genomen besluit tot overleg tussen NM, provincie en werkgroep over het oplossen van het beverprobleem is nog geen gevolg gegeven

Verruiming Julianakanaal terzijde van de bronnen van de Kingbeek.

Door de firma Van den Herik is de verruiming van het Julianakanaal bij Berg aan de Maas in uitvoering genomen. Volgens Rijkswaterstaat zal naar verwachting over 1 à 1,5 maand gestart worden met werkzaamheden aan de kanaalbodem in de bouwkuip.

De werkgroep wordt dan uitgenodigd voor een bezoek aan de bouwkuip en geïnformeerd over de tot dan toe opgedane ervaring en monitoring van gegevens met het oog op uitvoering van de verruiming terzijde van het bronnengebied van de Kingbeek.

Voornemen tot ontgrinden in toestroomgebied van grondwater naar het bronnengebied van de Kingbeek.

In december 2021 is de strategische gebiedsvisie Omgeving Chemelot vastgesteld. Met het oog op uitwerking van de daarvan afgeleide omgevingsvisie Plateau Graetheide werd door de Gemeente Sittard-Geleen op 24 oktober 2022 een bijpraatbijeenkomst georganiseerd. Na een toelichting door wethouder mevrouw Salvino, hebben de aanwezige belangengroeperingen, waaronder de werkgroep, hun zienswijze/standpunten kenbaar gemaakt.

Op 21 september 2022 zijn door het Graetheidecomité, buurtschap Graetheide en de werkgroep zienswijzen en standpunten m.b.t. ontgrinden Graetheide uitgewisseld, gevolgd door een bezoek aan het bronnengebied.

Op 5 november 2022 vond, op uitnodiging en onder leiding van het Graetheidecomité overleg plaats tussen belangengroeperingen en vertegenwoordigers van Groen Links en PvdA. Door Jan Steeghs werden er, middels een Power Point presentatie, zienswijzen en standpunten van de werkgroep t.a.v. het voorgenomen plan Ontgrinden Graetheide toegelicht, gevolgd door een bezoek aan het bronnengebied.

Namens de werkgroep “Kingbeek”,
Miel Jaspers



Ook de gemeente Sittard-Geleen-Born steunt het IVN



➤ Meerdere balken van de houten brug over de gracht van de Gaard waren slecht en werden vervangen. Met de uitvoering waren we een flinke tijd bezig. De brug werd in delen gedemonteerd en na het verwijderen van de slechte delen en het bevestigen van de nieuwe stukken moest er

geschuurd en gebeitst worden. We hopen het project in 2023 af te ronden.

- We plaatsten een zitbank aan de Wegersweg bij de kastanjeboom
- De gemeente hielp bij het opschonen van de grachtoever.
- Onze verenigingslocaties blijven steeds hun waarde behouden omdat ze zo belangrijk zijn bij uitvoeren van de diverse activiteiten. Ze vormen een vertrouwde thuisbasis.
- De bosuilenkast werd schoongemaakt en tot ieders verrassing sprong waarschijnlijk een steenmarter uit de kast. We wilden het graag zeker weten. Een camera heeft er een week lang opnames gemaakt. Op een paar kleine vogeltjes na was er verder geen activiteit te zien.
- De gebruikelijke werkzaamheden als poetsen van de locaties, het onderhoud van de tuin, maaien en de heggen knippen en reparatie van de nestkasten werden uitgevoerd.
- Alle helpende handen hartelijk bedankt.

Zo valt er altijd wat te doen. Wilt u een bijdrage leveren aan onze werkzaamheden dan bent u van harte welkom. Zeker op dinsdagmorgen als in de Gaard de koffie klaar staat.

Namens de werkgroep d'n Haof-BOG, Jan Biemans

Steenuilenjaar met een zwart randje

Als we de balans opmaken van het broedseizoen 2022 dan moeten we concluderen dat dit het slechtste jaar is sinds we 7 jaar geleden startten met het uilenwerk.

We begonnen het seizoen nog goed met (net als vorig jaar) een record van 10 bezette kasten tijdens de eerste controle. Helaas waren daar na de 2e ronde nog 3 kasten met jongen van over!

In de andere 7 kasten werden de broedsels verlaten of troffen we geen eieren of juvenielen meer aan.



1^e controle juvenielen van een dag of 3, 2^e controle dode moederuil

Oorzaken? Helaas zijn die niet altijd zo makkelijk te achterhalen. Met redelijke zekerheid kunnen we stellen dat in 2 kasten de eieren zijn weggehaald door waarschijnlijk een steenmarter (toch te ruime martersluis?) of kleinere marterachtigen? In 1 kast is de adulte moederuil gepakt (en daarna de juvenielen). In een kast waren de jongen door onbekende oorzaak verdwenen. In de 3 andere kasten werden de eieren verlaten door voedselgebrek? verongelukte adult? Zeg 't maar...

Voedselgebrek zou kunnen, omdat er precies in de eifase en kleine jongen fase (half april-half mei) erg koude en natte periodes waren. Dus slecht weer om op muizen te jagen. Door een natte februari en slecht mastjaar was het muizenbestand al klein. Bovendien was er weinig aanbod van kevers,

insecten en libellen. Als het een mannetje niet goed lukt om voldoende voedsel aan te voeren, dan gaat ook het vrouwtje meehelpen met jagen (door de honger kiest ze voor zichzelf) en wordt het broedsel verlaten. Uiteindelijk konden we in 3 kasten in totaal 9 jonge uiltjes ringen. Helaas overleed afgelopen mei ook nog een gastgever, waar al jaren een nestkast in de boomgaard hangt die succesvol wordt bebroed. De betrokkenheid van dit echtpaar bij "hun" uiltjes is zo groot, dat ze besloten om bij de uitvaart donaties te vragen t.b.v. onze steenuilenwerkgroep. Een pracht initiatief, dat een mooi bedrag opleverde waarvan wij weer nieuwe nestkasten kunnen maken! Nogmaals duizendmaal dank!! Laat 2023 een uilenrijk jaar zijn.

Meer info over steenuilen op onze facebookpagina;

<https://www.facebook.com/steenuilswentibold/>

Wergroep steenuilen, Cyrille Larosch & Wim Wackers

Betaling contributie 2023 van uw lidmaatschap IVN Born Land van Swentibold

Het nieuwe jaar 2023 met zijn contributieverplichting is al ruim 2 maanden oud. Betaalt u als lokaal lid of donateur per automatische incasso, dan hoeft u uiteraard niets te ondernemen. Datzelfde geldt voor landelijk bij IVN Nederland geregistreerde leden. Bent u Landelijk IVN lid dan wordt de contributie automatisch afgeschreven. Via het Landelijk IVN ontvangt onze penningmeester 50% van uw afdracht.

Bent u lokaal lid en betaalt u zelf via overboeking, dan verzoeken wij u de jaarlijkse bijdrage **VOOR 31 MAART** aan onze penningmeester te voldoen. U vindt de brief met het te betalen contributiebedrag bij deze "Bron 6".

Graag uw lidmaatschapsnummer dat op de brief staat bij uw betaling vermelden.

Ontvangt u "Bron 6" digitaal, dan vindt u de brief als bijlage in de mail waarmee u ook "Bron 6 152" heeft ontvangen.

Wilt u het onze penningmeester en uzelf nog makkelijker maken, geef dan een incassomachtiging af. Voor alle duidelijkheid, niemand hoeft bang te zijn de controle over zijn/haar geld te verliezen, het IVN kan niet meer afschrijven dan de geldende contributie en u kunt het geld te allen tijde terugvorderen.

Dus ons uitdrukkelijk verzoek is om middels het **Machtigingsformulier** op blz. 24 en ook te vinden op onze IVN-website (www.ivn.nl/born-swentibold) een incassomachtiging af te geven. Waarvoor bij voorbaat dank.

Meinse van der Velde penningmeester

Incassomachtiging *

Bestemd voor leden en donateurs van



Incassant: **IVN Born-Land van Swentibold**

Marcus Aurelius 21

6121 NX Born

Door ondertekening van dit formulier

- geeft u toestemming aan IVN Born – Land van Swentibold om jaarlijks incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens het **lokale** Lidmaatschap van IVN-Born, het evt. daaraan gekoppelde huisgenoot-lidmaatschap, het donateurschap en mogelijk het abonnement op de Natuurgids
- machtigt u uw bank om jaarlijks een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de contributie-en abonnementsbepalingen van het IVN-Born zoals o.a. te vinden op de website van IVN Born

Als U het achteraf niet eens bent met een afschrijving kunt u deze binnen 8 weken door uw bank laten terugboeken oftewel storeren.

U kunt de machtiging in papieren vorm opsturen naar

Penningmeester IVN Born-Land van Swentibold

Kielstraat 7

6051 LT Maasbracht

of als foto of scan mailen aan: ivnborn.penningmeester@gmail.com

Gaarne uw gegevens in blokletters:

Voorletters en naam:

_____ m/v

Adres: _____

Postcode en plaats: _____

Mailadres: _____

Rek.nr [IBAN]: _____

Rek.nr t.n.v. _____

Handtekening:

Plaats:

Datum:

Redactie: Mieke Dullens, Jan Biemans, Jan Cox,
Arno Duwel, Martien Heurkens

IVN secretariaat: Neli Kalisvaart
Marcus Aurelius 21 6121 NX Born
Tel: 046 – 4511993 IVN bankrek: NL64Rabo 010 83 94 948
E-mail: ivnborn.secretaris@gmail.com
Website: www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold

Facebook: <https://www.facebook.com/ivnlvs.born/>

Ter informatie, de diverse lidmaatschappen en de bijbehorende contributies voor 2023.

Soort	Contributie*)	Wat houdt dit in	Je krijgt
IVN-lid	€ 25,00	Lid IVN landelijk en IVN-Born	4 x Bron6 4 x Mens & Natuur
Huisgenoot-lid (alleen samen met een IVN-lid)	€ 12,50	Lid IVN landelijk en IVN-Born	
Donateur	€ 12,50	Donateur IVN-Born	4 x Bron6

*) Een hogere bijdrage wordt natuurlijk zeer op prijs gesteld.

Natuurgids: een IVN-lid en een donateur kunnen aan hun lidmaatschap een abonnement op de Natuurgids toevoegen tegen gereduceerd tarief (€ 17,-/jr.*). U ontvangt dit mooie tijdschrift dan 8 x per jaar.

***Dit geldt alleen bij een collectief abonnement via lokale IVN.**

Betaalwijze: Incasso

Dit heeft onze voorkeur. In maart 2023 zal het bedrag geïncasseerd worden. Heeft u nog geen machtiging afgegeven en wilt u dit alsnog doen:

U treft het machtigingsformulier op pagina 24 aan en ook op onze IVN-website op de pagina 'Incassomachtiging lokale leden en donateurs'.

Betaalwijze: Eigen overboeking

Graag pas in maart 2023 na ontvangst van uw contributienota het bedrag overboeken naar: IVN Born-Land van Swentibold

IBANnummer: NL64RABO 01083 9494 8

Vermeld hierbij uw naam en lidnummer. Dit staat op de nota!

Indien U zelf Uw bank gemachtigd heeft voor een periodieke overboeking, graag het contributiebedrag aanpassen.

Activiteitenprogramma

Donderdag 16 maart 19.30 u

Film: "De eik; grootste overlever van de natuur" door Jean Engels.

Locatie: Podiumkerkje, Heilig Kruisstraat 30 Grevenbicht. (parkeren op de Markt van Grevenbicht).

Donderdag 23 maart: 19.30 uur

Algemene ledenvergadering IVN: na de pauze een presentatie door Meinse v/d Velde over zijn natuurervaringen in de Banen, Sarsven, Kwegt en Weerterbos.

Locatie: Podiumkerkje, Heilig Kruisstraat 30 Grevenbicht. (parkeren op de Markt van Grevenbicht). Info: Arno Duwel; 046-4853003.

Donderdag 13 april: 19.30 uur

Presentatie: "Wandelen naar Santiago de Compostella" door Jules Sondejker

Locatie: Podiumkerkje, Heilig Kruisstraat 30 Grevenbicht. (parkeren op de Markt van Grevenbicht).

Zondag 16 april: 8.00 uur

Vogelwandeling: Koningssteen Thorn.

Vertrek: carpoolen 7.30 uur bij IVN home "de Gaard", P-plaats bij Kasteelpark in Born, 8.00 uur P-plaats dagstrand "de Grote Hegge", Thorn (bij rotonde Waterstraat-Grootheggerlaan rechtdoor). Info: W. Wackers 06-41288350

Zondag 7 mei: 9.30 uur

Excursie: in het gebied van de Grensmaaswerken tussen Schipperskerk en Illikhoven.

Vertrek: vanaf P-plaats uitkijkpunt Consortium Grensmaas, Parallelweg bij Schipperskerk. Info: Wim Wackers; 06-41288350

Zondag 21 mei: 9.30 uur

Voorjaarswandeling: langs de Vloedgraaf.

Vertrek: naast Waterpompstation, Rijksweg Zuid Susteren, parkeren berm Overslagweg. Info: Hans Dings; 06-22920323

Zondag 4 juni: 9.30-12.00 uur

Insectenfotosafari voor kinderen in de Schwienswei te Sittard.

Vertrek: Parkeerplaats bij zwembad de Nieuwe Hateboer, Sportcentrumlaan 9, 6136 KX, Sittard. Info: Arno Huis in 't Veld: 06-16328768

Zondag 9 juli: 13.00-16.00 uur

Inloopdag Bron 6. Tijdens de open dag willen wij u kennis laten maken met de vele activiteiten van het IVN. Onder het genot van een gratis kop koffie kunnen bezoekers praten met leden van de verschillende werkgroepen. Info: Jan Biemans; 06-25581522

Parkeren: P-plaats Dierenbescherming Limburg, Langereweg 9, Born.

Op de 3^e zaterdag van de komende maanden maart en april wordt er geknot van 9.00-12.30 uur ergens in het Land van Swentibold. Info : Cas van Heugten 06 5135 6231

Adressenlijst dagelijks bestuur, webbeheerder en werkgroepen

Voorzitter:

Dhr. Arno Duwel
Dr. Duijssenlaan 23
6127 CV Grevenbicht
Tel: 046-485 3003
Mail: ivnborn@gmail.com

Penningmeester en ledenadministratie

Dhr. Meinse van de Velde
Kielstraat 7
6051 LT Maasbracht
Tel: 06-1330 0436
Mail:
ivnborn.penningmeester@gmail.com
ivnborn leden@gmail.com

Werkgroep cursus Volwassenen

Mevr. Marry Duwel
Dr. Duijssenlaan 23
6127 CV Grevenbicht
Tel: 046-485 3003
Mail: marry.duwel@hetnet.nl

Werkgroep PR

Mevr. Neli Kalisvaart
Marcus Aurelius 21
6121 NX Born
Tel: 046-451 1993
Mail: nelikalisvaart@gmail.com

Werkgroep d'n Haof- BOG

Dhr Jan Biemans
Hoogveldlaan 38
6135 JD Sittard
Tel: 06-2558 1522
Mail: jj.biemans44@gmail.com

Secretariaat:

Mevr. Neli Kalisvaart
Marcus Aurelius 21
6121 NX Born
Tel: 046-451 1993
Mail: ivnborn.secretaris@gmail.com

Webbeheerder/ bestuurslid

Dhr. Arno Huis in 't Veld
Donatusplein 25
6135 JV Sittard
Tel: 06-1632 8768
Nieuw mailadres:
webmaster.bornland.van.swentibold@ivn.nl

Werkgroep Behoud Knotbomen

Dhr. Cas van Heugten
Bleekwal15
6114 HN Susteren
Tel: 06-5135 6231
Mail: casvanheugten@gmail.com

Werkgroep Kingbeek

Dhr Miel Jaspers
Aan de Greune Paol 56
6127 BJ Grevenbicht
Tel: 046 – 485 7694
Mail: bertiejaspers@home.nl

Werkgroep Steenuilen

Dhr Cyrille Laroche
Ecrevissestraat 21
5125 AW Obbicht
Tel: 06-5359 1871
Mail: steenuilswentibold@gmail.com

*Even lekker neuzen ...
... voor een goed boek*



www.boekhandelkrings.nl

Brandstraat 23, 6131 CS Sittard
046 - 452 81 00 | sittard@boekhandelkrings.nl

P Snel Drukkerij Pasklaar

**Voor Verantwoord
Drukwerk**



Koffiehuis “het ijzerenbos”



Ook Uw Adres voor:



- * Feesten / Partijen
- * Teambuilding
- * Koffietafels
- * Vergaderingen

Heerenstraat 3a Susteren Tel: 046-4395545

www.koffiehuishetijzerenbos.nl